

С. В. Кульчицький

Імперіалізм

ІМПЕРІАЛІЗМ (від лат. *imperium* – влада, панування) – політика встановлення та здійснення окремими державами контролю над більш слабкими у військовому, економічному й культурному відношеннях країнами та бездержавними територіями. Підвладні країни при цьому могли частково зберігати свою державність або бути повністю інкорпорованими. Контроль встановлювали з метою використання людських та матеріал. ресурсів чи колонізації країн і територій. Політику І. могли здійснювати шляхом завоювань чи невійськ. засобами екон. та культур. поневолення народів. Як правило, в результаті вдалого втілення такої політики в життя виникали [імперії](#). Цим терміном також позначили останню, згідно з формац. картиною істор. процесу (див. *Марксизм*), стадію розвитку капіталізму, яка нібито передувала соціалізові – першій стадії комунізму. Таке вживання терміна набуло поширення після опублікування праці [В. Леніна](#) «Империализм как высшая стадия капитализма» (1917). В ній задекларована теза: коли в світі склалося панування монополій і фінанс. капіталу, набув видат. значення вивіз капіталу, почався поділ світу міжнар. трестами і закінчився поділ усієї тер. землі найбільшими капіталіст. країнами, то це означає, що він увійшов в імперіаліст. стадію розвитку. Див. також [Глобалізація](#).

Бібліографічний опис:

Імперіалізм / С. В. Кульчицький // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-13271>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).